

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Încheiere**Dosar nr.24103/3/2013****Ședința de la 15 martie 2016**

Președinte:	C D O	- judecător
	E I	- judecător
	V T	- judecător
	A N	- magistrat-asistent

S-a luat în examinare recursul declarat de reclamanta G X R împotriva sentinței civile nr. din 11 martie 2014 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal, făcut în ședință publică, se prezintă intimații-pârâți C N C I, prin consilier juridic și G B – Președinte al C N C Imobilelor, lipsind recurenta - reclamantă G X R.

Procedura completă.

După prezentarea referatului cauzei de către magistratul asistent, Curtea constatând că nu mai sunt alte cereri de formulat iar pricina se află în stare de judecată, acordă cuvântul părților prezente cu privire la cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Intimatul-pârât G B arată că a solicitat, în temeiul art. 519 și 521 Cod procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, învederând faptul că există o practică neunitară la nivelul instanțelor de judecată, referindu-se concret la termenul de 30 zile prevăzut de art. 24 alin.(1) din Legea nr. 554/2004.

Apreciază că, în condițiile existenței Legii nr. 165/2013 care stabilește o procedură administrativă clară de soluționare a dosarelor de despăgubire, termenul de 30 de zile prevăzut de art. 24 alin.(1) din Legea nr. 554/2004 devine inaplicabil.

Consideră că respectarea termenului de 30 zile pentru soluționarea unui dosar de despăgubire, ar avea ca efect încălcarea dreptului persoanelor la restituire întrucât Comisia ar fi nevoită să soluționeze dosarul fără a avea timpul necesar de a dobândi toate înscrisurile necesare, ceea ce ar echivala cu un abuz de drept și ar duce la soluții de invalidare a cererii de despăgubire.

Reprezentantul intimatei-pârâte arată că susține același punct de vedere ca și intimatul G B.

La interpelarea Înaltei Curți, intimatul-pârât precizează că solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, cu întrebarea „dacă în executarea hotărârilor dispuse față de Comisia Națională Pentru Compensarea Imobilelor, trebuie respectat termenul general de 30 de zile prevăzut de Legea nr. 554/2004 sau este aplicabil termenul de 120 de zile prevăzut de Legea nr.165/2013?”.

Înalta Curte, în baza art. 394 din Codul de procedură civilă, reține cauza spre soluționare cu privire la cererea de sesizare cu întrebare preliminară.

ÎNALTA CURTE

Având nevoie de timp pentru a delibera și pentru a da posibilitatea părților să depună concluzii scrise;

În temeiul dispozițiilor art.396 alin. (1) Cod procedură civilă, republicat,

DISPUNE:

Amână pronunțarea deciziei la data de 22 martie 2016.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 15 martie 2016.

Judecător,
C.D.O.

Judecător,
E.I.

Judecător,
V.T.

Magistrat-asistent,
A.N.

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Încheiere

Dosar nr.24103/3/2013

Ședința de la 22 martie 2016

Președinte:	C D O	- judecător
	E I	- judecător
	V T	- judecător
	A N	- magistrat-asistent

S-a luat în examinare recursul declarat de reclamanta G X R împotriva sentinței civile nr. din 11 martie 2014 a Curții de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Dezbaterile au fost consemnate în încheierea de ședință cu data de 15 martie 2016, iar pronunțarea soluției s-a amânat la data de 22 martie 2016.

Asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept,

ÎNALTA CURTE

Deliberând, constată următoarele:

1. Circumstanțele relevante ale cauzei

1.1 Prin acțiunea înregistrată pe rolul Curții de Apel București sub nr. de mai sus (prin declinare de la Tribunalul București), reclamanta **GXR** - prin mandatar, a chemat în judecată pe pârâții (1) **C N C I** și (2) **G B** – în calitate de Președinte al, **C N C I** pentru ca prin hotărârea ce se va pronunța să oblige pe pârâtul **G B** la plata

unei amenzi de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere, începând cu data de 15 mai 2013 și până la data executării efective a obligației stabilită prin sentința civilă nr. 28.09.2011 pronunțată de Curtea de Apel București, modificată și irevocabilă prin decizia civilă nr.07.02.2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

1.2 Prin sentința civilă nr. 815/11.03.2014 acțiunea a fost respinsă cu motivarea că după data pronunțării deciziei civile nr. 608/07.02.2013 a intervenit un eveniment legislativ (Legea nr. 165/2013) din cuprinsul căruia (art. 16 și art. 19) rezultă modificarea procedurii de acordare a măsurilor reparatorii prin echivalent, în sensul că evaluarea imobilului pentru care se acordă despăgubiri nu mai este realizată pe baza unui raport de evaluare, ci prin aplicarea grilei notariale, iar pentru soluționarea cererii nu mai este emis un titlu de despăgubire, ci o decizie de compensare prin puncte.

Așa fiind, Curtea de Apel București a reținut că, din motive mai presus de voința părților debitori, executarea obligației a devenit imposibilă în forma în care aceasta a fost stabilită pe cale judiciară, fapt ce justifică respingerea acțiunii.

1.3 Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs reclamanta G X R invocând motivul de recurs prevăzut de art. 488 al. 1 pct. 8 Cod procedură civilă 2010 (în continuare, NCPC).

În motivarea recursului s-a arătat, în esență, că sentința nu ține cont de practica judiciară a Curții Europene a Drepturilor Omului, de deciziile nr. 6/1992 și 50/2000 ale Curții Constituționale, că este excesiv de formalistă în interpretarea legii și că nu arată ce motive a împiedicat părții să execute în fapt hotărârea.

1.4 Prin încheierea de ședință din data de 09.06.2016, în temeiul art. 493 NCPC, recursul a fost admis în principiu.

2. Cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept

La data de 11.02.2013 intimatul G B a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție (ÎCCJ) pentru rezolvarea următoarei chestiuni de drept:

"Dacă în aplicarea dispozițiilor art.24 alin.(1) din Legea nr.554/2004 trebuie să se țină seama de termenele prevăzute de art.32 din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natura sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România."

În opinia intimatului, răspunsul la această chestiune de drept trebuie să fie afirmativ deoarece Legea nr. 165/2013 instituie o nouă procedură de soluționare a cererilor de despăgubire, obligatorie pentru autoritatea administrativă.

Totuși, se arată în cerere, practica judiciară este neunitară sub acest aspect și, în acest context, intimatul aduce în discuție deciziile nr. 4433/20.11.2014 și nr. 416/04.02.2015 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție arătând că din cuprinsul primei decizii rezultă că după expirarea perioadei de suspendare instituite prin O.U.G. nr. 4/2012, dispozițiile art. 24 din Legea nr. 554/2004 sunt pe deplin aplicabile în condițiile Legii nr. 165/2013 și conduc la sancționarea conducătorului autorității publice care nu a executat hotărârea judecătorească, pe când din cuprinsul celei de-a doua decizii rezultă contrariul, respectiv că în condițiile procedurii instituite de Legea nr. 165/2013 nu se poate reține culpa autorității publice pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești anterioare.

Așa fiind, considerând că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 NCPC, solicită sesizarea ÎCCJ pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare care să tranșeze această chestiune de drept.

Recurenta nu și-a exprimat poziția față de această cerere.

3. Soluția Înaltei Curți privind cererea de hotărâre prealabilă

Potrivit art. 519 NCPC, *"Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată."*

Din cuprinsul acestor prevederi legale rezultă următoarele condiții de admisibilitate a sesizării:

- existența unei chestiuni de drept; problema pusă în discuție trebuie să fie una veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite;

- chestiunea de drept să fie ridicată în cursul judecății în fața unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

- chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei să depinsă soluționarea pe fond a cauzei; noțiunea de „soluționare pe fond” trebuie înțeleasă în sens larg, incluzând nu numai problemele de drept material ci și pe cele de drept procesual, cu condiția ca de rezolvarea acestora să depindă soluționarea pe fond a cauzei (în aceste sens s-au pronunțat atât Înalta Curte de Casație și Justiție, spre ex. prin decizia nr. 1/2013 privind dezlegarea unor chestiuni de drept pronunțată în dos. nr. 1/1/2013/HP, cât și doctrina)

- chestiunea de drept să fie nouă, respectiv să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare iar Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele (intră în această categorie hotărârile pronunțate într-un recurs în interesul legii și hotărârile preliminare).

În cazul de față toate condițiile de mai sus sunt îndeplinite, după cum se va arăta în continuare:

- chestiunea de drept este una veritabilă;

Astfel, în esență, intimatul ridică problema raportului dintre Legea nr. 165/2013, care reglementează o procedură nouă de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist (noua procedură), și o hotărâre judecătorească irevocabilă (potrivit terminologiei vechiului Cod de procedură civilă) pronunțată în condițiile unei proceduri diferite de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist (cuprinsă în Titlul VII din Legea nr. 245/2007), reglementată prin norme abrogate de Legea nr. 165/2013 (vechea procedură).

Intimatul se întreabă în special ce termene trebuiau respectate, cele stabilite de noua procedură în cuprinsul art. 32, sau termenul de 30 de zile arătat în cuprinsul hotărârii judecătorești.

Văzând că prin două hotărâri judecătorești definitive (deciziile nr. 4433/20.11.2014 și nr. 416/04.02.2015 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție) chestiunea de drept a primit soluții diferite, considerăm îndeplinită condiția în discuție, existând argumente rezonabile pentru ambele variante.

- celelalte condiții sunt de asemenea îndeplinite deoarece chestiunea de drept este ridicată în cursul judecății în fața unui complet al Înaltei Curți de Casație și

Justiție investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a recursului și este nouă (în sensul art. 519 NCPC), nefăcând obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare și nefiind deja lămurită de Înalta Curte printr-o hotărâre pronunțată într-un recurs în interesul legii sau într-o altă cerere de hotărâre preliminară.

În consecință, cererea de sesizare va fi admisă, judecata urmând să fie suspendată până la soluționarea hotărârii prealabile cf. art. 520 al. 2 NCPC.

4. Punctul de vedere al completului de judecată

Cu majoritate:

Potrivit art. 520 al. 1 teza finală din NCPC, *„Dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților”* (punctul de vedere al intimatului a fost arătat pct. 2 din prezentele considerente iar recurenta nu și-a exprimat părerea).

În soluționarea chestiunii de drept în discuție considerăm că trebuie să țină cont de următoarele:

- de dispozițiile tranzitorii ale art. 41 al. 5 din Legea nr. 165/2013 potrivit căroră *„Obligațiile privind emiterea titlurilor de despăgubire stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor executa potrivit art. 21”*;
- de Decizia nr. 686/2014 a Curții Constituționale prin care s-a constatat, printre altele, că dispozițiile art. 21 al. 5 și 8 din Legea nr. 165/2013 sunt constituționale *„în măsura în care nu se aplică deciziilor/dispozițiilor entităților investite cu soluționarea notificărilor, emise în executarea unor hotărâri judecătorești prin care instanțele s-au pronunțat irevocabil/definitiv asupra calității de persoane îndreptățite și asupra întinderii dreptului de proprietate”* (reamintim că, în speță, prin sentința civilă nr. 5455/28.09.2011 pronunțată de Curtea de Apel București, modificată și irevocabilă prin decizia civilă nr. 608/07.02.2013 a Înaltei Curți de Casație și Justiție în speță, Comisia Centrală pentru Stabilirea Despăgubirilor a fost obligată la emiterea titlului de despăgubire să fie emis în termen de 30 de zile de la data de 15.05.2013).

Citând din deciziile nr. 972/2012 și nr. 460/2013, Curtea Constituțională a statuat, referitor la efectele hotărârilor judecătorești, că *"Înfăptuirea justiției, în numele legii, are semnificația că actul de justiție izvorăște din normele legale, iar forța lui executorie derivă tot din lege. Altfel spus, hotărârea judecătorească reprezintă un act de aplicare a legii pentru soluționarea unui conflict de drepturi sau interese, constituind un mijloc eficient de restabilire a ordinii de drept democratice și de eficientizare a normelor de drept substanțial. Datorită acestui fapt, hotărârea judecătorească - desemnând tocmai rezultatul activității judiciare - reprezintă, fără îndoială, cel mai important act al justiției. Hotărârea judecătorească, având autoritate de lucru judecat, răspunde nevoii de securitate juridică, părțile având obligația să se supună efectelor obligatorii ale actului jurisdicțional, fără posibilitatea de a mai pune în discuție ceea ce s-a stabilit deja pe calea judecătii. Prin urmare, hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă se situează în sfera actelor de autoritate publică, fiind investită cu o eficiență specifică de către ordinea normativă constituțională. Pe de altă parte, un efect intrinsec al hotărârii judecătorești îl constituie forța executorie a acesteia, care trebuie respectată și executată atât de către cetățeni, cât și de autoritățile publice. Or, a lipsi o hotărâre definitivă și irevocabilă de caracterul ei executoriu reprezintă o încălcare a ordinii juridice a statului de drept și o obstrucționare a bunei funcționări a justiției."*

Așa fiind, autoritățile administrative trebuie să execute hotărârile judecătorești irevocabile (potrivit vechiului Cod de procedură civilă) sau definitive (potrivit NCPC) în termenul arătat în cuprinsul acestora și nu să le înlăture efectele în temeiul unei legi intrate în vigoare ulterior.

În consecință, răspunsul la cererea de hotărâre preliminară considerăm că trebuie să fie următorul:

"În aplicarea dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 trebuie să se țină seama de termenul de executare arătat în cuprinsul hotărârii judecătorești și nu de termenele prevăzute de art. 32 din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natura sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România."

Punctul de vedere minoritar exprimat de dna. jud. V. T. este în sens contrar, respectiv că în aplicarea dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 554/2004 trebuie să se țină seama de termenele prevăzute de art. 32 din Legea nr. 165/2013, ca lege specială.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 520 și art. 521 NCPC,

DISPUNE

Admite cererea de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție formulată de intimatul – pârât G B - Președinte al C N C I.

Sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

"Dacă în aplicarea dispozițiilor art.24 alin.(1) din Legea nr.554/2004 trebuie să se țină seama de termenele prevăzute de art. 32 din Legea nr.165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natura sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România."

Suspendă judecata până la pronunțarea hotărârii prealabile.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 22 martie 2016.

Judecător,
C.D.O.

Judecător,
E.I.

Judecător,
V.T.

Magistrat-asistent,

A. N.